การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี

The Evaluation of the Learning Resource Development Project for Educational Management at Khitchakutwitthaya School, Chanthaburi Province

สุรเกียรติ งามเลิศ[1*]
Surakiat Ngamlert[1*]

[1*] โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด, จันทบุรี, ประเทศไทย
[1*] Khitchakutwitthaya School, The secondary educational service area office Chanthaburi Trat, Chanthaburi, Thailand

Received: December 24, 2024 Revised: June 19, 2025 Accepted: June 23, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี ศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการจำแนกตามกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 59 คน จำแนกออกเป็น คณะกรรมการฝ่ายบริหารโรงเรียนจำนวน 8 คน ครูผู้สอนจำนวน 35 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 16 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วยฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน 4 ด้านคือ การประเมินด้านสภาพแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการพบว่า (1) การดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิตของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แหล่งเรียนรู้ที่มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอนส่วนแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง (2) ความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากยกเว้นแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนมีความล่าช้าส่วนข้อเสนอแนะควรมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานโดยตรง หรือใช้เทคโนโลยีทางดิจิทัลในการดำเนินการ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา

*Corresponding author. Tel.: 089 519 8353
Email address: kiatobec@gmail.com
DOI: 10.14456/lartsj.2026.2

Abstract

The objectives of this research were to evaluate a learning resource development project designed to enhance learning management at Khitchakutwitthaya School in Chanthaburi Province; assess satisfaction with the project's operational approach, categorized by specific learning development activities; and identify problems and recommendations regarding the project's implementation. The research sample consisted of 59 participants from Khitchakutwitthaya School during the 2023 academic year, including 8 school executive committee members, 35 teachers, and 16 parents, all selected through purposive sampling. The research employed rating-scale questionnaires developed by the researcher, with reliability coefficients determined using Cronbach's Alpha. The two questionnaires showed high reliability coefficients of 0.98 and 0.96, respectively. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings were as follows: (1) The operational approach for the learning resource development project was rated at a high level overall. Specifically, context and process evaluations reached high levels, while input and product evaluations were rated at a moderate level. Among the resources, teaching laboratories were highly developed, whereas quality classrooms, digital classrooms, and outdoor learning spaces were moderately developed. (2) Satisfaction with learning resource development was rated at a high level across all aspects, with the exception of outdoor learning resources, which received a moderate satisfaction rating. (3) Identified problems included procurement delays. Recommendations emphasized improving the efficiency of responsible personnel and upgrading digital procurement systems.

Keywords: Project Evaluation, Learning Resource Development, Learning Management, Khitchakutwitthaya School

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการวางแผนในการพัฒนากำลังคนของประเทศซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไว้ว่า ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [1] (สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศโดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยแนวทางการในจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีคุณค่าสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนขยายขีดความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาความฉลาดทางสังคม อารมณ์และสติปัญญา สามารถสร้างความคิดใหม่ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจทำสิ่งที่ควรทำ แสวงหาวิธีการที่สร้างสรรค์ในการทำประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียนและ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก การประเมินและพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง ตลอดจนการนำทรัพยากรการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นต้น [2] (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567) นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ นั้นควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีลักษณะใฝ่เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการตามช่วงวัยเพราะว่าแหล่งเรียนรู้มีบทบาทที่สำคัญยิ่ง

ในการช่วยเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญต่อการเรียนของบุคคลมากขึ้นซึ่งจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้แต่ละบุคคลมีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความสนใจและความสามารถของบุคคลสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ในการสร้างสรรค์และต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ตามความถนัดในอาชีพและวิชาชีพของตนเอง [3] (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

จากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยมและมีค่าเฉลี่ยผลการสอบวัดระดับชาติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดี และเพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ขึ้นในการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้แหล่งเรียรู้ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม ซึ่งโครงการดังกล่าวจะเป็นการดำเนินการพัฒนาอาคาร สถานที่ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความทันสมัย มีความสวยงาม และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ดังนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ และเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการหรือยุติโครงการ ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการประเมินโครงการในรูปแบบการประเมินซิป (CIPP Model) มาใช้ในการประเมินเพื่อเป็นการประเมินด้านสภาพแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ทั้งนี้ผลของการประเมินโครงการดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาส่งผลให้เกิดผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในลำดับต่อไป

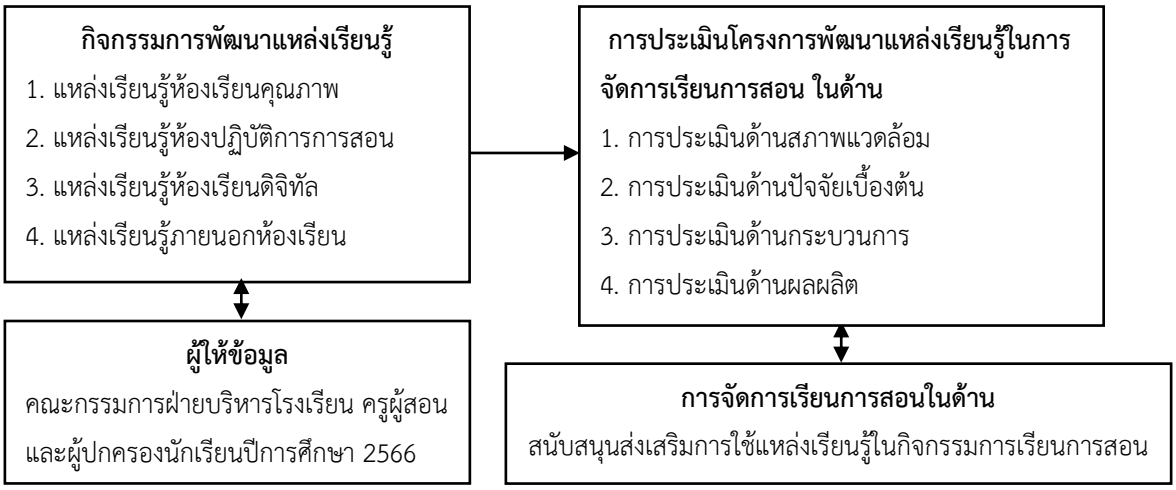
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้จำแนกตามกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ของการดำเนินโครงการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินคุณค่าโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด และควรยุติหรือพัฒนาต่อไปอย่างไร การประเมินจึงจะเกิดคุณค่า มีประโยชน์ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขโครงการ และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะของโครงการที่ดีนั้นจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการดำเนินงานของโครงการไว้อย่างชัดเจนมีการกำหนดรูปแบบรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกันรวมทั้งระบุรายละเอียดทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานทั้งทรัพยากรบุคคลและแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน นอกจากนี้โครงการนั้น ๆ จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอนและเป็นโครงการที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง [4] (สมคิด พรหมจุ้ย, 2563) และการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินซิป (CIPP Model) จะเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องมีจุดเน้นที่สำคัญคือใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านสภาพแวดล้อมเป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายหรือไม่ การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นเป็นการประเมินเพื่อพิจารณา

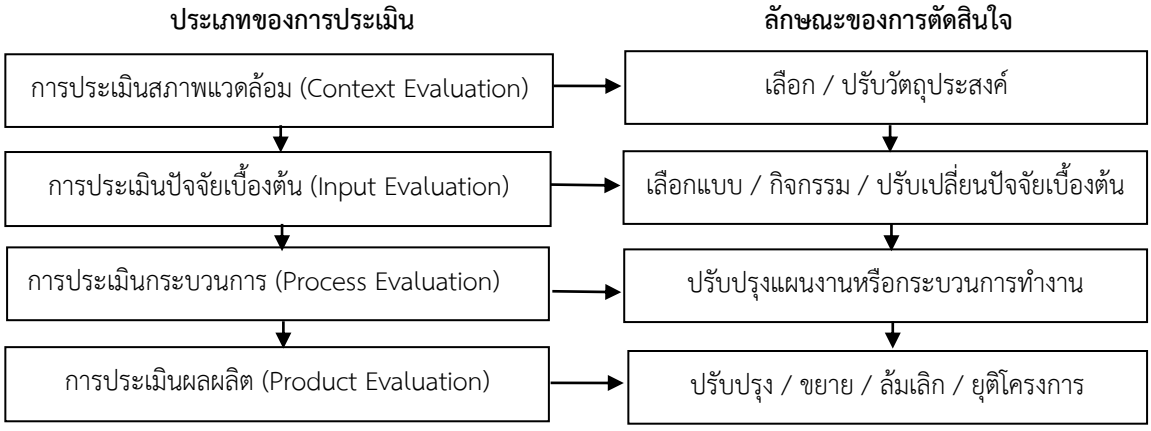
ถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ การประเมินด้านกระบวนการเป็นการประเมินระหว่างการดำเนินโครงการเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการประเมินด้านผลผลิตจะเป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาการยุบ เลิก ขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ [5] (Strufflebeam, 2003) จากความสำคัญของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดรูปแบบการประเมินโครงการแบบซิป (CIPP Model) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี ดังภาพ



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี มีรูปแบบในการประเมินโครงการโดยมีความสัมพันธ์ของการตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model ดังนี้



ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในรูปแบบการประเมินซิป (CIPP Model)
ที่มา: [4] สมคิด พรมจุ้ย (2563)

แนวทางการประเมินโครงการ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแนวทางการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี

ประเด็นการประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์
1.สภาพแวดล้อมของโครงการ	1.1 ระดับความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการ	- วัดได้ทุกข้อหรือ 100 %	1.คณะครูและผู้ปกครอง	1.แบบสอบถามประเมินโครงการ	1. $\overline{X}$ *S.D.*
	1.2 ระดับความชัดเจนของเป้าหมาย	- ระบุเป็นปริมาณ			
	1.3 ระดับความชัดเจนของกิจกรรม	- ระบุชื่อ วิธีการ เวลา ผู้รับผิดชอบ			
2.ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	2.1 ปริมาณของบุคลากร	- ครบตามแผน	2.คณะครูและผู้ปกครอง	2.แบบสอบถามประเมินโครงการ	2. $\overline{X}$ *S.D.*
	2.2 จำนวนงบประมาณ	- ครบตามที่กำหนด			
	2.3 จำนวนเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์	- ครบตามที่กำหนด			
	2.4 ระดับคุณภาพของ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
3.กระบวนการของโครงการ	3.1 การดำเนินงานตามขั้นตอน	- ปฏิบัติครบตามขั้นตอน	3.คณะครูและผู้ปกครอง	3.แบบสอบถามประเมินโครงการ	3. $\overline{X}$ *S.D.*
	3.2 ระดับการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามเวลาที่กำหนด	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
	3.3 ระดับการกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการ	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
	3.4 ระดับความร่วมร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานในโครงการ	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
	3.5 ระดับการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
4.ผลผลิตของโครงการ	4.1 จำนวนระยะเวลา งบประมาณในการจัดทำ	- ครบตามที่กำหนด	4.คณะครูและผู้ปกครอง	4.แบบสอบถามความความพึงพอใจ	4. $\overline{X}$ *S.D.*
	4.2 ระดับคุณภาพของการตรวจรับ	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
	4.3 ระดับประสิทธิภาพของแหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			
	4.4 ระดับประโยชน์จากการใช้แหล่งเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น	- $\overline{X}$ ≥ 3.50			

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาปีการศึกษา 2566 จำนวน 70 คน แบ่งเป็น คณะกรรมการฝ่ายบริหารโรงเรียนจำนวน 8 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 35 คน คณะกรรมการผู้แทนผู้ปกครองชั้นเรียนจำนวน 6 คน และผู้แทนผู้ปกครองห้องเรียนจำนวน 21 คน ของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาปีการศึกษา 2566 จำนวน 59 คน แบ่งเป็น คณะครูจำนวน 43 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 16 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจ์ซี่และมอร์แกน [6] (Krejcie & Morgan, อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงได้แก่ผู้บริหารจำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารจำนวน 5 คน ครูผู้สอนจำนวน 35 คน ตัวแทนผู้ปกครองระดับชั้นเรียนจำนวน 6 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 5 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5 คน

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาประกอบด้วย แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาใน 4 ด้าน คือการประเมินด้านสภาพแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ตอน คือ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 54 ข้อ จำแนกเป็นด้านสภาพแวดล้อม มีข้อคำถาม 10 ข้อ ด้านปัจจัยเบื้องต้นมีข้อคำถาม 12 ข้อ ด้านกระบวนการมีข้อคำถาม 12 ข้อ และด้านผลผลิต มีข้อคำถาม 20 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จำนวน 8 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกำหนดโครงสร้างและข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence - IOC) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1.0 ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามไปทดลอง (Tryout) กับกลุ่มผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากมีสภาพบริบทที่ใกล้เคียงกันและไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค [7] (Cronbach, 1990) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับที่ 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีค่าความเที่ยงดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมเท่ากับ .98 ด้านปัจจัยเบื้องต้นเท่ากับ .93 ด้านกระบวนการเท่ากับ .95 และด้านผลผลิตเท่ากับ .98 แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 และผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการในระหว่างวันที่ 1–30 เมษายน พ.ศ.2567 โดยการจัดทำเป็นหนังสือคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน ซึ่งแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมดจำนวน 118 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละ 59 ฉบับ และนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ [8] (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความว่า เห็นด้วย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลความว่า ไม่แน่ใจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลความว่า ไม่เห็นด้วย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลความว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี จำแนกเป็นรายด้าน

รายการประเมิน	ผลการดำเนินงาน		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1. ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ	3.67	.76	ระดับมาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	3.50	.84	ระดับปานกลาง
3. ด้านกระบวนการของโครงการ	3.53	.84	ระดับมาก
4. ด้านผลผลิตของโครงการ	3.43	.85	ระดับปานกลาง
รวม	3.51	.86	ระดับมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี มีการดำเนินงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51, *S.D.*= .86) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านปรากฏว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\overline{X}$ = 3.67, *S.D.*= .76) และด้านกระบวนการ ($\overline{X}$ = 3.53, *S.D.*= .84) ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้น ($\overline{X}$ = 3.50, *S.D.*= .84) และด้านผลผลิต ($\overline{X}$ = 3.43, *S.D.*= .85) มีผลของการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา ด้านผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

รายการประเมิน	ผลการดำเนินงาน		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1. การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ	3.46	.80	ระดับปานกลาง
2. การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน	3.51	.89	ระดับมาก
3. การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล	3.26	.78	ระดับปานกลาง
4. การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	3.48	.81	ระดับปานกลาง
รวม	3.43	.85	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยามีผลการดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.43, *S.D.*= .85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามกิจกรรมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการอยู่ในระดับมากคือ กิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน ($\overline{X}$ = 3.51, *S.D.*= .89) ส่วนการดำเนินงานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี ด้านผลผลิต จำแนกตามกิจกรรมแหล่งเรียนรู้

รายการประเมินด้านผลผลิต	แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ		แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน		แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล		แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	
	$\overline{X}$	*S.D.*	$\overline{X}$	*S.D.*	$\overline{X}$	*S.D.*	$\overline{X}$	*S.D.*
1. มีการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ครบทันตามกำหนดเวลา	3.47	.91	3.42	.91	3.42	.87	3.39	.85
2. มีการเบิกจ่ายงบประมาณและ ตรวจรับวัสดุ อุปกรณ์ ได้ครบตามกำหนดเวลา	3.02	.93	3.08	.97	2.97	.89	3.02	.97
3. มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพจากแหล่งเรียนรู้สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.73	.84	3.24	.87	3.29	.83	3.64	.88
4. มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	3.61	.89	3.97	.96	3.15	.84	3.76	.87
5. มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	3.49	.95	3.85	.92	3.47	.93	3.61	.91
รวม	3.46	.80	3.51	.89	3.26	.78	3.48	.81

จากตารางที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในด้านผลผลิตของการประเมินโครงการ พบว่า แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอนมีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51 , *S.D.*= .89) ส่วนแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มีผลการดำเนินงานพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายละเอียดของกิจกรรมพบว่ารายการในด้านการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ครบตามกำหนดเวลา การดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณและตรวจรับวัสดุอุปกรณ์ได้ครบตามกำหนดเวลาทุกกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลที่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.15, *S.D.*= .84) แหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนและมีผลของระดับการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน ($\overline{X}$ = 3.85, *S.D.*= .92) และแหล่งเรียนรู้ภายนอก

ห้องเรียน ($\overline{X}$ = 3.61, *S.D.*= .91) ส่วนแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ ($\overline{X}$ = 3.49, *S.D.*= .95) และแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล ($\overline{X}$ = 3.47, *S.D.*= .93) มีประสิทธิผลตามเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาด้านสภาพแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ

รายการประเมินด้านสภาพแวดล้อม	ผลการดำเนินงาน		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา	3.80	.73	ระดับมาก
2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.46	.89	ระดับปานกลาง
3. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.90	.86	ระดับมาก
4. มีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องระหว่างนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกับนโยบายของโรงเรียน	3.27	.94	ระดับปานกลาง
5. มีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	3.73	.82	ระดับมาก
6. มีการสำรวจ เป้าหมายในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.83	.76	ระดับมาก
7. มีการประเมินถึงผลกระทบและโอกาสความสำเร็จของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.66	.77	ระดับมาก
8. มีการประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นในการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.69	.81	ระดับมาก
9. มีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนในการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.80	.84	ระดับมาก
10. มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.58	.89	ระดับมาก
รวม	3.67	.76	ระดับมาก

จากตารางที่ 5 พบว่าด้านสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีผลการดำเนินงานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.67, *S.D.*= .76) และเมื่อพิจารณารายการโดยละเอียดในด้านสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้พบว่าทุกรายการมีผลของการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นรายการการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\overline{X}$ = 3.46, *S.D.*= .89) และรายการการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องระหว่างนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกับนโยบายของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.27, *S.D.*= .94) มีผลการดำเนินงานโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาด้านปัจจัยเบื้องต้น จำแนกเป็นรายข้อ

รายการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น	ผลการดำเนินงาน		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.25	.97	ระดับปานกลาง
2. มีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.73	.92	ระดับมาก
3. มีการกำหนดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.51	.87	ระดับมาก
4. มีการกำหนดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.08	.98	ระดับปานกลาง
5. มีจำนวนงบประมาณเพียงพอในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.42	.89	ระดับปานกลาง
6. มีแหล่งในการจัดซื้อ จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีความสะดวกในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.41	.93	ระดับปานกลาง
7. มีการสำรวจ ตรวจสอบ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.66	.94	ระดับมาก
8. มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.81	.86	ระดับมาก
9. มีสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.88	.93	ระดับมาก
10. มีการสำรวจสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.64	.84	ระดับมาก
11.มีเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่ทำหน้าที่ในการจัดซื้อ จัดจ้างตามระเบียบและวิธีการทางระบบงบประมาณ	3.37	.90	ระดับปานกลาง
12.มีจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเพียงพอในการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง	3.17	.93	ระดับปานกลาง
รวม	3.50	.84	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่าด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีผลการดำเนินงานในการประเมินโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.50, *S.D.*= .84) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน การกำหนดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวนงบประมาณเพียงพอในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน การดำเนินการหาแหล่งในการจัดซื้อ จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีความสะดวกในการดำเนินโครงการ และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่ทำหน้าที่ในการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระเบียบและวิธีการทางระบบงบประมาณ รวมถึงจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีเพียงพอในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนรายการอื่น ๆ นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาด้านกระบวนการ จำแนกเป็นรายข้อ

รายการประเมินด้านกระบวนการ	ผลการดำเนินงาน		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1. มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.66	.90	ระดับมาก
2. มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานครบตามกิจกรรมของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.78	.91	ระดับมาก
3. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.90	.88	ระดับมาก
4. มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.81	.93	ระดับมาก
5. มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ	3.46	.91	ระดับปานกลาง
6. มีความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.59	.94	ระดับมาก
7. มีการประสานงานระหว่างคณะกรรมการดำเนินงานกับผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.29	.91	ระดับปานกลาง
8. มีการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	3.58	.87	ระดับมาก
9. มีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	3.78	.76	ระดับมาก
10. มีการปรับปรุงและแก้ไขในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.17	.95	ระดับปานกลาง
11. มีการนิเทศ และให้คำแนะนำในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.31	.95	ระดับปานกลาง
12. มีการให้คำปรึกษาในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ	3.05	.87	ระดับปานกลาง
รวม	3.53	.84	ระดับมาก

จากตารางที่ 7 พบว่าด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีผลการดำเนินงานในการประเมินโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.53, *S.D.*= .84) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน การกำหนดแผนการปฏิบัติงานครบตามกิจกรรมของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ การให้ความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และ การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่วนรายการอื่น ๆ นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา จังหวัดจันทบุรี จำแนกเป็นรายข้อ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\overline{X}$	*S.D.*	ความหมาย
1.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ	4.07	.88	ระดับมาก
2.การใช้แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน	4.05	.87	ระดับมาก
3.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน	3.51	.91	ระดับมาก
4.การใช้แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอนในการจัดการเรียนการสอน	4.02	.88	ระดับมาก
5.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล	3.81	.88	ระดับมาก
6.การใช้แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน	3.37	.92	ระดับปานกลาง
7.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	3.20	.73	ระดับปานกลาง
8.การใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนในการจัดการเรียนการสอน	4.03	.98	ระดับมาก
รวม	3.77	.90	ระดับมาก

จากตารางที่ 8 พบว่าความพึงพอใจในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77, *S.D.*= .90) โดยความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน ($\overline{X}$ = 3.20, *S.D.*= .73) นอกนั้นมีความพึงพอใจในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นความพึงพอใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.37, *S.D.*= .92)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา และศึกษาความพึงพอใจการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา โดยมีผลวิจัยดังนี้

1. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยามีการดำเนินงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ ด้านสภาพแวดล้อมและด้านกระบวนการ ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านผลผลิตของโครงการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาอยู่ในระดับมากได้แก่ แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอน ส่วนแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัล และแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกแหล่งเรียนรู้มีการใช้อยู่ในระดับมาก ยกเว้นแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลมีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม ยกเว้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจในระดับมากทุกกิจกรรม ยกเว้นความพึงพอใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างมีความล่าช้าและมีขั้นตอนที่ยุ่งยากในการดำเนินงาน และมีข้อเสนอแนะควรมีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานซื้อจัดจ้างและควรมีการลดขั้นตอนการดำเนินงานที่มีความซ้ำซ้อนหรือใช้เทคโนโลยีทางดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงาน

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการประเมินซึ่งพบว่าการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและด้านกระบวนการซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีแนวปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของโรงเรียน ส่วนด้านกระบวนการจะเป็นการประเมินเกี่ยวกับแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ การนิเทศกำกับและติดตามตลอดจนการให้ความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการที่ผลของการประเมินด้านสภาพแวดล้อมและด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากน่าจะเป็นเพราะก่อนการดำเนินโครงการมีการประชุมชี้แจงวิเคราะห์ถึงความสำเร็จของโครงการ และการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการจะต้องให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สนองต่อกลยุทธ์ของ สพฐ. และตัวบ่งชี้ของ สมศ. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนจึงทำให้ผลของการประเมินโครงการของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาในด้านสภาพแวดล้อมและด้านกระบวนการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก [9] (โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา, 2567)

2. จากผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านผลผลิต ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและไม่สอดคล้องตามเกณฑ์และตัวชี้วัดตามแนวทางของการประเมินโครงการที่กำหนดไว้ โดยด้านปัจจัยเบื้องต้นจะเป็นการประเมินเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของวัสดุอุปกรณ์การปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบ การตรวจสอบเกี่ยวกับระบบงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างและการตรวจสอบสถานที่ในการดำเนินโครงการ ซึ่งตามเกณฑ์ของการประเมินโครงการกำหนดไว้ว่าปริมาณของบุคลากรและงบประมาณจะต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แต่ผลของการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่าการกำหนดผู้รับผิดชอบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และบุคลากรในการจัดซื้อจัดจ้างมีน้อยซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านผลผลิตจะเป็นการประเมินเกี่ยวกับความสำเร็จของกิจกรรมตามโครงการซึ่งผลของการประเมินที่ไม่สอดคล้องตามเกณฑ์และตัวชี้วัดของการประเมินโครงการที่กำหนดไว้ได้แก่ ระดับคุณภาพของการตรวจรับส่วนด้านอื่น ๆ มีความสอดคล้องตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้จากการประเมินด้านผลผลิตของโครงการถึงแม้ว่าในภาพรวมจะมีผลของการประเมินในระดับปานกลางแต่เมื่อศึกษาถึงความพึงพอใจมีระดับของการประเมินอยู่ในระดับมากซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจมีผลมาจากการดำเนินโครงการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ยังให้ความสำคัญต่างกันโดยเฉพาะผลของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนที่มีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางแต่ผลของการใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิจิทัลมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมากแต่มีการใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางส่วนแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนคุณภาพ และแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการการสอนมีผลของการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องกัน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา สรุปได้ว่าผลการประเมินโครงการในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยด้านสภาพแวดล้อมและด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้มีการบูรณาการในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบนวัตกรรมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนคิชฌกูฏวิทยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ)* สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

[2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *แนวทางการจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีคุณค่าสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กระทรวงศึกษาธิการ.

[3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเรียน.* กระทรวงศึกษาธิการ.

[4] สมคิด พรมจุ้ย. (2563). *เทคนิคการประเมินโครงการ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). จตุพร ดีไซน์.

[5] Stufflebeam, D.L. (2003*). The CIPP Model for Evaluation, In International Handbook of Educational Evaluation, Part I.* Springer.

[6] Krejcie, R.V. & Morgan, D. W. (1970) Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), pp. 607 – 610.

[7] Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing.* (5th ed). Harper Collins.

[8] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

[9] โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา. (2567). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2566*. กระทรวงศึกษาธิการ.